

Fisioteràpia en la Patologia de l'Aparell Locomotor III

2013/2014

Codi: 102980

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Fisioteràpia	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Javier Jiménez Marchal

Correu electrònic: Javier.Jimenez.Marchal@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

No hi ha prerequisits de matrícula. És recomanable tenir els coneixements assolits d'Anatomia i Fisiologia de l'aparell locomotor, Fonaments en Fisioteràpia, Biomecànica, Patologia humana, Avaluació Clínica en Fisioteràpia de l'Aparell Locomotor i Fisioteràpia de l'aparell Locomotor I / II.

Objectius

L'assignatura es programa al tercer curs del Grau de Fisioteràpia i forma part del grup de les assignatures de Fisioteràpia de l'aparell Locomotor.

Les competències són:

Ser capaç de desenvolupar els coneixements adquirits en assignatures prèvies a l'àmbit clínic del tractament de patologies de l'aparell locomotor.

Ser capaç de realitzar una valoració funcional de la persona que pateix alguna patologia de l'aparell locomotor i poder elaborar un diagnòstic fisioterapèutic.

Saber plantejar els objectius terapèutics i elaborar un pla d'atenció fisioterapèutic.

Saber aplicar les diferents tècniques de fisioteràpia i ser capaç d'analitzar, adaptar i controlar els resultats.

Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema múscul esquelètic.

Competències

- Fisioteràpia
- Analitzar i sintetitzar.
- Aplicar els mecanismes de garantia de qualitat en la pràctica de la fisioteràpia, segons els criteris reconeguts i validats.
- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Determinar el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Organitzar i planificar.
- Participar en l'elaboració de protocols assistencials de fisioteràpia basats en l'evidència científica i fomentar activitats professionals que dinamitzin la recerca en fisioteràpia.
- Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
- Raonar amb sentit crític.
- Resoldre problemes.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i sintetitzar.
2. Aplicar els mètodes, procediments i actuacions de la fisioteràpia en les diferents especialitats clíniques que tracten les afeccions de l'aparell locomotor.
3. Aplicar els mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics bàsics en la terapèutica de les lesions i/o malalties que afecten el sistema musculoesquelètic, posant èmfasi en la teràpia manual.
4. Aplicar els procediments adequats de valoració de fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació del sistema musculoesquelètic i la seva possible repercussió funcional.
5. Aplicar mètodes específics d'intervenció de fisioteràpia per promoure hàbits de vida saludables, en relació amb l'aparell locomotor, a través de l'educació per a la salut.
6. Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic en alteracions de l'aparell locomotor.
7. Descriure i analitzar el moviment humà.
8. Descriure i analitzar els mecanismes de garantia de qualitat en els processos d'atenció fisioterapèutica del sistema musculoesquelètic.
9. Descriure i analitzar els mètodes d'anàlisi del moviment humà.
10. Descriure i analitzar els protocols assistencials de fisioteràpia basada en l'evidència en les alteracions del sistema musculoesquelètic.
11. Descriure i aplicar els procediments adequats de valoració de fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació de l'aparell locomotor i la seva possible repercussió funcional.
12. Descriure les bases de la valoració del sistema musculoesquelètic.
13. Descriure les circumstàncies que condicionen les prioritats d'actuació en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
14. Descriure les guies de bona pràctica clínica aplicades a les alteracions de l'aparell locomotor.
15. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
16. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
17. Dissenyar els procediments de cinesiteràpia, mobilització, manipulació, massoteràpia i tècniques manuals pròpies de la fisioteràpia.
18. Dissenyar exercicis terapèutics per a les malalties i lesions ortopèdiques, traumatològiques, reumatològiques i esportives.
19. Dissenyar les diferents modalitats d'electroteràpia, vibroteràpia, termoteràpia, hidroteràpia i totes les teràpies que utilitzen els mitjans físics que són propis de la fisioteràpia de l'aparell locomotor.
20. Enumerar els diferents tipus de material i aparells que cal utilitzar en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
21. Establir hipòtesis diagnòstiques de fisioteràpia a través de casos clínics amb alteracions del sistema musculoesquelètic.
22. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.

23. Identificar els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de la intervenció de fisioteràpia en les alteracions de l'aparell locomotor.
24. Localitzar mitjançant la palpació en superfície els diferents músculs.
25. Organitzar i planificar.
26. Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
27. Raonar amb sentit crític.
28. Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema musculoesquelètic.
29. Resoldre problemes.

Continguts

L'assignatura es centra en la fisioteràpia aplicada a les patologies de l'aparell locomotor, i en concret a la patologia del raquis: traumàtica, reumatològica, ortopèdica i degenerativa.

Teoria

TEMA 1: GENERALITATS DE L'ASSIGNATURA.

Fonaments i conceptes de la disciplina visió de conjunt de la matèria. Objectius que es proposen. Presentació del programa. Tipus d'avaluació, seminaris.

TEMA 2: RECORDATORI ANATÒMIC I BIOMECÀNIC DEL RAQUIS.

TEMA 3: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA TRAUMÀTICA DEL RAQUIS.

3.1 Fisioteràpia en les lesions de parts òssies.

3.2 Fisioteràpia en les lesions de parts toves.

TEMA 4: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA ORTOPÈDICA DEL RAQUIS.

4.1 Deformitats i anomalies del raquis.

4.2 Desviacions patològiques del raquis.

TEMA 5: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA REUMÀTICA DEL RAQUIS

5.1 Fisioteràpia en les artropaties mecàniques i degeneratives del raquis

5.2 Fisioteràpia en les artropaties inflamatòries del raquis

5.3 Fisioteràpia en la patologia de parts toves

TEMA 6: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA ONCOLÒGICA DEL RAQUIS

TEMA 7: PROMOCIÓ DE LA SALUT I PREVENCIÓ DE LA MALALTIA DE RAQUIS

Pràctica

1.- ANATOMIA PALPATORIA

2.- TÈCNiques D'EXPLORACIÓ I DE TRACTAMENT DEL RAQUIS

Metodologia

Aquesta assignatura es basa en una docència teòrico-pràctica.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals.	15	0,6	2, 3, 5, 7, 9, 23, 24, 28
Presentació i resolució de casos clínics.	15	0,6	4, 6, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 20, 21
Pràctiques de laboratori: Exposicions teòrico-pràctiques per part del professor, amb suport gràfic i informàtic	15	0,6	
Tipus: Supervisades			
Pràctiques de laboratori: Els alumnes sota la supervisió del professor practiquen entre ells.	20	0,8	
Seminaris: Treball en grup de l'assignatura, supervisada pel professor.	10	0,4	
Tipus: Autònomes			
Estudi i realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28
Recerca i tractament d'informació que completi els coneixements teòrics de les activitats dirigides.	20	0,8	4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 28
Redacció de treballs a partir de recerca bibliogràfica, individualment o en grup	13	0,52	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 28

Avaluació

Prova escrita: Test multiresposta. Cada pregunta contestada correctament es valorarà amb 1 punt. Les preguntes contestades erròniament restaran 0,25 punts. Les preguntes no contestades no restaran punts. Nota mínima per aprovar: 5.

Assistència a un mínim de 80% de les classes.

Pràctic: Exercicis d'avaluació associats als seminaris. Assistència als seminaris. Participació als seminaris. Realització de 2 treballs relacionats als problemes o casos relacionats als seminaris, de forma grupal. Nota mínima per aprovar: 6.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència	5%	0	0	1, 4, 6, 11, 12, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 28, 29
Prova escrita	65%	1	0,04	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24
Pràctic	30%	1	0,04	3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 28, 29

Bibliografia

- Hoppenfeld, RS. Exploración física de la columna vertebral y las extremidades. Ed. El Manual Moderno. 1979.
- Loudon, J. Bell, SL. Johnston, J. Guía de valoración ortopédica clínica. Ed. Paidotribo. 2001.
- Jurado, A. Medina, I. Manual de Pruebas diagnósticas. Traumatología y ortopedia. Ed. Paidotribo. 2002.
- Perry, Clayton R. Manual de fracturas. 2ª ed. Ed. McGrawHill. 2001.
- Craig Liebenson. Manual de Rehabilitación de la columna vertebral. Ed. Paidotribo. 1999.
- George V. Lawry. Systematic musculoskeletal examination. Ed. McGraw-Hill. 2011.
- Timothy W. Flynn. The thoracic spine and rib cage: musculoskeletal evaluation and treatment. Ed. Butterworth-Heinemann. 1996.
- Florence Peterson Kendall, Elizabeth Kendall McCreary. Músculos, pruebas, funciones y dolor postural. Ed. Marbán. 4ª ed. 2005.
- Kapandji, A. Cuadernos de fisiología articular. 3 Tronco y Raquis. 5ª ed. Barcelona: Masson. 1997.
- Karen S. Rucker, Andrew J. Cole, Stuart M. Weinstein. Dolor Lumbar. Enfoque del diagnóstico y el tratamiento basado en los síntomas. Ed. McGraw-Hill. 2003.
- Haaner-Becker R, Schoer D. Manual de técnicas de fisioterapia. Aplicación en traumatología y ortopedia. Barcelona: Paidotribo; 2001.
- Downie Cash. Kinesiología en ortopedia y reumatología. Médica Panamericana, Buenos Aires. 1996.
- Enciclopedia Médico-Quirúrgica. Tratado de Kinesioterapia-Medicina Física. Praxis Médica S.A. Madrid. 1995.
- M. R. Serra Gabriel, J. Díaz Petit, M. L. De Sande Carril. Fisioterapia en traumatología, ortopedia y reumatología. 2ª ed. Masson. 2003.
- Kottke Lehmann. KRUSEN .Medicina Física y Rehabilitación. Tomos I, II y III. Edit: Panamericana.
- Travel y Simons. Dolor y disfunción miofascial. 2ª Edición. Ed. Medica Panamericana, 2002